

Slavnostni cikel koncertov ob
40-letnici delovanja

Series of concerts marking the
40th anniversary

GODALNI KVARTET TARTINI TARTINI STRING QUARTET

SREDIŠČE VAŠIH DOŽIVETIJ
AT THE HEART OF YOUR EXPERIENCE

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The founder of the Ljubljana Festival is the City of Ljubljana.

Mestna občina
Ljubljana

Torek, 15. november 2022, ob 19.30
Tuesday, 15 November 2022, at 7.30 pm
Viteška dvorana / Knights' Hall, Križanke

GODALNI KVARTET TARTINI TARTINI STRING QUARTET

Slavnostni cikel koncertov ob 40-letnici
delovanja / Series of concerts marking the
40th anniversary

Miran Kolbl, violina / violin
Romeo Drucker, violina / violin
Aleksandar Milošev, viola
Miloš Mlejn, violončelo / cello

Gost / Guest:
JOŽE KOTAR, klarinet / clarinet

Program / Programme:

L. M. Škerjanc: Osem skladb za godala – druga suita / *Eight pieces for strings - second Suite*

- II. Allegretto giocoso
- III. Moderato
- VIII. Allegro vivo

C. M. von Weber: Kvintet za klarinet in godalni kvartet v B-duru, op. 34 / *Clarinet Quintet in B-flat major, Op. 34*

- I. Allegro
- II. Fantasia: Adagio
- III. Menuetto
- IV. Rondo: Allegro

C. Debussy: Godalni kvartet v g-molu, op. 10 / *String Quartet in G minor, Op. 10*

- I. Animé et très décidé
- II. Assez vif et bien rythmé
- III. Andantino, doucement expressif
- IV. Très modéré

Avtor prvega dela na koncertnem sporedu je ena od kanoničnih figur slovenske glasbe 20. stoletja **Lucijan Marija Škerjanc (1900–1973)**. Po študiju na glasbenih konservatorijih oz. akademijah v Pragi, na Dunaju, v Parizu in Baslu se je vrnil v domovino in zasedel več vodilnih položajev na področju glasbe. Bil je dirigent Orkestralnega društva Glasbene matice, več kot 40 let je učil na Konservatoriju in Akademiji za glasbo v Ljubljani in bil dve leti rektor slednje, pet let je upravljal Slovensko filharmonijo. Poleg naštetega in plodovitega skladateljskega dela je napisal številna estetska, didaktična in kritiška besedila o glasbi. Škerjanc je pri ustvarjanju z glasbeno-obrtniško dovršenostjo posegel po domala vseh glasbenih žanrih, svoj glasbeni jezik pa utemeljil na zavezanosti estetskemu postulatni iskrenosti notranjega (čustvenega) izraza v veri, da je prepričljivost umetnine »funkcija notranjega zanosa, ki je preveval umetnika-ustvarjatelja ob delu in čigar odsev je – bolj ali manj popolno – znal položiti v umetnino samo. Le ona umetnina nas zavzame in povede s seboj v poseben svet, ki to umetnikovo razpoloženje verno zrcali,« kakor je zapisal. Izbor treh od Škerjančevih **Osmih skladb za godala**, ki nocoj zvenijo v zasedbi godalnega kvarteta, se razprostira od ritmično igrive skladbe *Allegretto giocoso* prek razpotegnjenih melodičnih linij nad ostinatnim ritmično-melodičnim vzorcem v melanholičnem *Moderatu*, vse do z disonancami preprejene dramatične sklepne skladbe *Allegro vivo*.

Carl Maria von Weber (1786–1826) velja za očeta nemške romantične opere. Vse življenje je veliko potoval, najprej v otroštvu z očetovim potujočim gledališčem, pozneje pa kot dirigent in skladatelj. Posebno rad je pisal za klarinet, natančneje za prvega klarinetista tedanjega slavnega münchenskega orkestra Heinricha Josepha Baermanna. Weber ga je spoznal leta 1811, se z njim za vse življenje spoprijateljil in zanj ustvaril koncertino, dva koncerta, variacije s klavirjem, veliki koncertantni duo in **Kvintet za klarinet in godalni kvartet v B-duru**. Odpirajo ga sozvočja godal, ki se jim kmalu pridruži klarinet in takoj zavzame dominantno solistično vlogo, ki mu jo je dodelil skladatelj v tej stvaritvi. Bilo je namreč veliko bolj priročno napisati in uspeti izvesti tovrsten »koncert« za solista in komorno zasedbo kot pa za celoten orkester. Tako je klarinetu ponujena priložnost, da izkaže svojo tehnično briljanco in izrazno mnogoterost, pri čemer pa nikakor ne gre zgolj za kompozicijo virtuoznega razkazovanja, pač pa partituro številnih dramatičnih učinkov – že v uvodnem stavku *Allegro* – in interpretativne globine – na primer v ganljivo spevnem drugem stavku *Fantasia*. Živahen in virtuozen je tretji stavek *Menuetto*, sklepni *Rondo* pa razsežnost bravuroznosti v tem glasbenem delu pripelje do vrhunca.

Med pomembnimi vplivi na izoblikovanje inventivnega glasbenega sloga skladatelja francoskega rodu **Clauda Debussyja (1862–1918)** velja izpostaviti družjenje v umetniškem krogu pariškega simbolista Stéphane Mallarméja ter srečanje z glasbeno kulturo daljne Azije, zlasti gamelanskega orkestra, ki ga je Debussy slišal na pariški Svetovni razstavi leta 1889. Razvil je glasbeni jezik presunljivih barvnih nians in harmoniji odprl vrata v rabo pentatonike, modusov, disonantnih sozvočij brez razveza ipd. V letih 1892-93 je napisal svoj edini **Godalni kvartet v g-molu** in v tradicijo te glasbene oblike vliil svojstveno izvirnost in svobodnejši pristop k oblikovanju vsebine, ki se rojeva v spajanju poetičnosti, fantazije, a tudi tehtnega kompozicijskega premisleka. Avtor je delo zasnoval na principu ciklične strukture, tako da tema iz uvodnega razgibanega stavka *Animé et très décidé* kot moto povezuje sledeče stavke. Tema kroži

v fragmentih, imitaciji, inverziji ..., številne preobrazbe se dogajajo tudi v harmoniji, ritmu, teksturi. Slikovita zvočnost je polna raznolikih odtenkov v razponu od najintimnejših občutij ter kontemplacije do silovite ekstraveriranosti. Skladatelj predvidi tudi različne tehnike igranja in doseže posebne učinke, zlasti v stavku mnogih pizzicatov *Assez vif et bien rythmé* ter eterično nežnem počasnem stavku *Andantino*, *doucement expressif*. Sklepni stavek kontrastnih delov *Très modéré* se napetostno stopnjuje in priljubljeno glasbeno delo zaokroži z odločnim svetlim G-durom.

Formisano in številni drugi, kar prispeva k stalni rasti kvarteta kot prožnega, prilagodljivega komornega izvajalskega korpusa. Kot edini slovenski komorni ansambel je bil Godalni kvartet Tartini več let stalni gost Mozartovih serenad v Salzburgu. V štirih desetletjih je svojo visoko kakovost potrdil tudi v mnogih drugih pomembnih glasbenih središčih. Kvartet je snemal za različne založbe ter radijske in televizijske hiše doma in po svetu ter posnel vrsto zgoščenk z deli slovenskih in tujih skladateljev. Leta 2001 je za izjemne umetniške dosežke prejel nagrado Prešernovega sklada.

NAPOVEDNIK / TO BE ANNOUNCED:

13. 12. 2022 ob 19.30 / at 7.30 pm
Viteška dvorana / Knights' Hall, Križanke

3. KONCERT GODALNEGA KVARTETA TARTINI
3rd CONCERT OF THE TARTINI STRING QUARTET
Cikel ob 40. obletnici delovanja
Series of concerts marking the 40th anniversary

Helena Filipčič Gardina

Jože Kotar je redni profesor na ljubljanski Akademiji za glasbo in od leta 2007 solo klarinetist Simfoničnega orkestra RTV Slovenija. Pred tem je bil dvanajst let solo klarinetist v Orkestru Slovenske filharmonije. Po končani osnovni glasbeni šoli pri izvrstnem pedagogu Ervinu Plevniku je šolanje nadaljeval na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani pri Alojzu Zupanu in pri njem končal tudi diplomski in podiplomski študij na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Kot solist, komorni glasbenik in član različnih komornih sestavov nastopa doma in v tujini, vodi seminarje za klarinet in komorno igro in sodeluje v žirijah mednarodnih tekmovanj. Nastopal je na vrsti mednarodnih festivalov, solistično je koncertiral in snemal z različnimi orkestri in komornimi sestavi, kot član osrednjih slovenskih simfoničnih orkestrrov pa nastopal pod taktirko številnih svetovno znanih dirigentov in preigral večino železnega repertoarja za simfonični orkester. Krstno je kot solist ali član različnih komornih zasedb izvedel več kot 200 skladb slovenskih in tujih skladateljev. Je član, soustanovitelj in umetniški vodja Slovenskega orkestra klarinetov in Slovenskega seksteta klarinetov ter član Pihalnega kvinteta Ariart, s katerim je leta 2007 prejel Betettovo nagrado, Pihalnega tria SF in Ansambla za sodobno glasbo MD7, s katerim je prejemnik prve Lipovškove nagrade (2013). Od leta 2007 je dirigent in umetniški vodja Delavske godbe Trbovlje. Od leta 2008 deluje tudi kot mentor pihal pri Simfoničnem orkestru Akademije za glasbo.

Godalni kvartet Tartini je začel svojo pot leta 1983 kot Godalni kvartet Slovenske filharmonije. Darka Linariča sta z leti nasledila Črtomir Šiškovič ter sedanji prvi violinist Miran Kolbl (koncertni mojster Orkestra Slovenske filharmonije), violista Cvetka Demšarja je leta 1990 zamenjal Aleksandar Milošev (solo violist Orkestra Slovenske filharmonije, dejaven kot solist in profesor v Zagrebu ter Londonu), drugi violinist Romeo Drucker (koncertni mojster v orkestru Hrvaškega narodnega gledališča na Reki) in violončelist Miloš Mlejnik (mednarodno uveljavljeni solist, profesor na ljubljanski Akademiji za glasbo in v tujini) pa igrata v zasedbi od ustanovitve. Godalni kvartet Tartini je v svojem plodovitem delovanju, še zlasti v sklopu koncertov iz cikla Večeri komorne glasbe, v katerem je izvedel vse godalne kvartete W. A. Mozarta in L. van Beethovna, oblikoval prepričljiv in svež pristop, tehtnost in dodelanost programa kot tudi repertoarno odprtost in smelost. Člani se ne odpovedujejo delom železnega repertoarja, vendar jih izbirajo previdno in preiščljeno, tako da tudi z njihovo pomočjo interpretativno zorijo in se kalijo. Posebno veljavo dajejo sodelovanju s priznanimi slovenskimi in tujimi glasbeniki, kot so Irena Grafenauer, Stanko Arnold, Radovan Vlatković, Mate Bekavac, Lovro Pogorelić, Maria Graf, Gary Karr, Franco Gulli, Enrica Cavallo, Bruno Giuranna, Rocco Filippini, Davide

The Tartini String Quartet is regarded today as the leading such ensemble in Slovenia. The quartet started off as the String Quartet of the Slovene Philharmonic in 1983, when the four heads of the string groups in the Orchestra decided to try out their wealth of musical skills in chamber setting. The concert programmes of the Tartini String Quartet gain special value through the constant focus of the members on inviting the participation of renowned Slovene and international musicians, and in this special way offering an original complement to their programme. At the same time this contributes to the continuous growth of the quartet as an adaptable chamber music performance ensemble. They have had numerous outstanding musicians perform with them, including Irena Grafenauer, Stanko Arnold, Radovan Vlatković, Mate Bekavac, Lovro Pogorelić, Maria Graf, Gary Karr, Franco Gulli, Enrica Cavallo, Bruno Giuranna, Rocco Filippini, Davide Formisano and many more. On this occasion they will be joined by Jože Kotar, a clarinet teacher at Ljubljana's Academy of Music and Conservatory of Music and Ballet, who has since 2007 performed as solo clarinetist for the RTV Slovenia Symphony Orchestra. The programme will conclude with Debussy's String Quartet in G minor, Op. 10, in which the composer first agitated and divided public opinion, since the work seriously shook the established conventions of this genre.

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, november / November 2022
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic
Director, Honorary member of the European Festivals Association
Besedila / Texts: **HELENA FILIPČIČ GARDINA**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o.**
Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**
ljubljanafestival.si
www.facebook.com/ljubljanafestival
www.instagram.com/festival_ljubljana/
www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana